

Marie-Louise van Kleef (Kinderbescherming)

over solozeilster Laura:

'Spektakelmaatschappij'

Solozeilster Laura werd in augustus wereldnieuws. Met dank aan (onder meer) de Raad voor de Kinderbescherming, die haar zeilplannen aan de rechter voorlegde. Directeur Marie-Louise van Kleef geeft voor het eerst opening van zaken.

Door Menno Bosma

Je hebt de Nederlandse jeugdzorg op de wereldkaart gezet.

"Absoluut. Ik geloof dat Al Jazeera de enige was die we niet aan de lijn hebben gehad. CNN, ABC, de BBC... ze belden allemaal."

Hoe heb je dat ervaren?

"Het was niet de bedoeling. We werden er af en toe hoorndol van. Ik heb nog nooit meegemaakt dat iets zo veel reuring veroorzaakte. Dit was de spektakelmaatschappij in optima forma."

Wat was het vervelendst?

"Dat wij werden neergezet als een partij die tegenover Laura's ouders staat. Dat beeld werd helaas bevestigd doordat de rechter een extra onderzoek door een onafhankelijke derde gelastte. Terwijl de Raad zelf al onafhankelijk is. Het werd een soort prestigegslag die ik niet wil. Na de uitspraak kreeg ik een sms'je waarin iemand me feliciteerde. Ik heb meteen opgebeld om te zeggen dat ik niet jarig was. Ook intern hamer ik er altijd op: in dit soort zaken is geen sprake van winst of verlies. Wij adviseren, de rechter beslist en daarna gaan we bijna nooit in beroep."

Nog negatieve reacties gehad?

Op krantefora stond: 'Handen af van Laura', 'kinderafpakkers', 'oprotten', dat soort teksten. Er waren ook positieve reacties. Het past allemaal bij onze rol."

Leg nog eens uit waarom jullie naar de rechter stapten.

"Bureau Jeugdzorg vroeg ons onderzoek te doen naar Laura's situatie. Aanleiding was een zorgmelding van de politie. Er waren

berichten dat ze op 1 september al zou vertrekken, dus er was haast geboden."

Waarom honoreerden jullie het verzoek van Bureau Jeugdzorg?

"Dat is onze taak. De zorgmelding gaf er aanleiding toe. Ik kan daar niet alles over vertellen, wegens de privacy van het gezin. Dát het onderzoek er moest komen, was helder. Minder duidelijk was welke maatregel we moesten vragen. Vanwege het gevaar dat Laura al vóór het onderzoek zou vertrekken, vroegen we voorlopige ondertoezichtstelling, zodat een gezinsvoogd haar in een *worst case scenario* had kunnen tegenhouden. Is dat een te zwaar middel geweest? Dat is een punt voor de evaluatie. Het blijft een van de moeilijkste punten, een goede risicotaxatie maken."

Hoe kijk je terug op de uitspraak dat Laura tot 1 juli 2010 onder toezicht blijft, zodat ze pas kan gaan zeilen als dat verantwoord is?

"Daar ben ik tevreden mee. Dat is wat we vroegen."

Een van de kritieken luidde dat beperking van het ouderlijk gezag bedoeld is voor onbekwame ouders, niet voor ouders die een mogelijk onverstandige beslissing nemen.

"Maar we hebben geen andere middelen als we in het vrijwillig kader met de ouders geen oplossing vinden."

De Leerplichtwet?

"Daarmee kun je pas ingrijpen ná het delict. Maar we zeggen inderdaad niet dat de

ouders van Laura niet deugen. Onze vraag is: kan Laura die reis aan? Ook de rechter worstelt daarmee."

Moet je niet gewoon onverstandige dingen kunnen doen zolang anderen daar geen last van hebben?

"Dat vind ik een heel zwak criterium. Daarmee zou je zelfs kidnapping kunnen billijken."

Daar hebben de ouders last van.

"Da's waar. Waar het me om gaat, is dat er iemand moet zijn die voor het kind opkomt."

Foto Roelof Pot

Jeugd en Co spreekt met...

- Wie?** Marie-Louise van Kleef
Waar? *Eerste keer:* lunchcafé Lebkov in Den Haag. *Tweede keer:* haar eigen directeurskamer
Duur? Twee maal een uur
Kwam van? *Eerste keer:* ministerie van Justitie. *Tweede keer:* was al op kantoor.
Ging naar? *Eerste keer:* ministerie van Volksgezondheid. *Tweede keer:* huis.

Marie-Louise van Kleef (Herwijnen, 1952) werkt sinds 2007 als directeur van de Raad voor de Kinderbescherming. Haar voornaamste opdracht is het verkorten van de doorlooptijden. Eerder was ze ruim vijf jaar PvdA-wethouder ruimtelijke ordening en wonen in de gemeente Utrecht. Ze is getrouwd en heeft twee kinderen.

Laura is een topsportster, zo betoogden velen, en daar gelden andere normen voor.

"De zeildeskundige die we hebben ingeschakeld, betwijfelde of ze deze reis aankan. Veel jonge topsporters zijn dat bij de gratie van hun ouders, die vaak een dagtaak aan hen hebben. Die twee pianospelende broers worden bijvoorbeeld echt niet alleen op het vliegtuig naar Tokio gezet. Dat lijkt me wel een verschil met de zaak-Laura."

In ingezonden brieven las ik: pak liever de ouders van 13-jarige comazuipers aan.

"In regio's waar dat veel voorkomt, doen we dat ook. Ik heb een tegenvraag: wat hadden we te horen gekregen als Laura was vertrokken en het niet had overleefd? Dan was de wereld te klein geweest. Het vooroordeel over de Raad is: ze komen altijd te vroeg of te laat. Dan kies ik voor te vroeg."

Jullie hebben een uitvoerende taak. Maar wordt de invulling daarvan niet mede bepaald door trends rond opvoeden en hulpverlening?

"Dat klopt, dit is tijdgebonden. Anno 1970 had de samenleving Laura's reis misschien goedgekeurd. Nu stond de meerderheid achter ingrijpen, bleek uit peilingen van Telegraaf en AD. Behalve Hugo Borst heb ik eigenlijk geen voorstanders gehoord."

Ik vond juist opvallend hoe tegenstrijdig de reacties op deze zaak waren. Veel mensen die hun eigen dochter nooit zouden laten gaan, vonden ingrijpen toch betuttelend en bemoeizuchtig. Kalft het draagvlak voor bemoeizorg en ingrijpen achter de voordeur misschien af?

"Ik denk inderdaad dat dat zo is. Zodra je vragen hoort als 'grijp je niet te snel in?' - en dat gebeurde - is er een tegenbeweging gaande."

Een tegenbeweging in welke richting?

"Preventie, en begeleiding in het gezin. Rouvoet roept het, ik roep het... En dan intensief en langdurig, dus vier of vijf dagen per week een hulpverlener over de vloer die ook het sociale netwerk in duikt. Want meestal is er veel meer aan de hand dan dat een kind niet sport."

Is het nog denkbaar dat Laura gaat zeilen?

"Ja hoor. Alle voortekenen wijzen daarop. Ik hoor over sponsors, over een *reality soap*... De zaak wordt groter en groter. Misschien té groot, ook voor haar. Dat ze haar reis uitstelde, kan daarop duiden."

Stel dat aan alle voorwaarden is voldaan, zou je dan je eigen dochter laten gaan?

(Lange stilte) "Toen mijn dochter voor het eerst naar de middelbare school ging, ben ik twee weken met haar meegefietsd. Vanaf dat moment wilde ze dat niet meer. Ik heb haar daarna nog een tijdje in het geheim gevolgd. Dus ik denk dat ik er in een bootje achteraan zou dobberen."

Reageren? redactie@jeugdenco.nl